Pyšely

Kraj: Středočeský
Okres: Benešov
Správní obvod: Benešov
GPS souřadnice: 49.876782N, 14.677133E
Nadmořská výška: 372 m n. m.
První pís. zmínka: 1295 (729 let)
Počet obyvatel: 2 174
PSČ: 251 67
Adresa URL: www.pysely.cz

Památky a zajímavosti Pyšely

Z doby kolem roku 1200 pochází zachovalá románská část kostela Povýšení sv. Kříže v dolním úseku náměstí. Před ním se na kamenné zdi nachází barokní sochy sv. Anny, sv. Františka Xaverského a sv. Floriana. K vůbec nejstarším památkám náleží i raně gotický portál ve sklepení domu čp. 6, pravděpodobně zbytek románské nebo raně gotické tvrze. Na náměstí stojí renesanční zámek, postavený v letech 1584-1587 královským radou Karlem Mračským z Dubé, jenž roku 1620 hostil i zimního krále Fridricha Falckého.
Největší rozmach Pyšel nastal v době, kdy na panství vládl rod Halleweilů. V roce 1703 se František Antonín Halleweil postaral o jejich povýšení císařem Leopoldem na město s právem užívání znaku. Zasloužil se také o postavení poutní kaple Loreta, zřídil vinici a přestavěl zámek.
U Lorety, od které je jedinečný výhled do široké krajiny, stojí nedávno zrekonstruovaná barokní socha sv. Vojtěcha a na náměstí se nachází sousoší sv. Jana Nepomuckého. Obě tyto plastiky dal zhotovit další majitel panství Jan Jindřich z Bissingenu. Památkou na rod Bissingenů je i velkorysá přestavba gotického kostela v barokní chrám a nová barokní fara, která patří mezi nejkrásnější ve středních Čechách.
V 19. století byla dokončena dnešní klasicistní podoba zámku s přístavbou věže v novogotickém stylu. K objektu, sloužícímu od poloviny minulého století jako domov pro seniory, patří park s krásnými starými stromy. Jeden z dubů se v soutěži Strom roku umístil na 9. místě.
Mezi nejvýznačnější díla novodobé historie bezesporu patří nadčasová stavba Útulku sv. Josefa, dnešní dětský domov, dále bývalá židovská synagoga v ulici Na Košíku, budova základní školy z roku 1932, na náměstí stojící památník padlých občanů v 1. světové válce z roku 1923 a replika barokních božích muk v Nové Vsi s mozaikami českých patronů od akademického sochaře Jindřicha Vydry.